KURJER WARSZAWSKI

Piątek. 24 Sierpnia. / 5 Września. Rok 1856. № 233. Jutro, Śgo Zacharyasza Proroka. Wigilja.

W Kościele XX. *Trynitarzy* na *Solcu*, w przyszły Poniedziałek, przypada doroczna Uroczystość Narodzenia N. MARYI PANNY; która odbywać się będzie z wystawieniem N. SAKRAMENTU, Kazaniami, Procesjami i Odpustem zupełnym. W wigilję zaś *jutrznia* o godz: 8ej wieczorem.

Nowiny Dworu. — *Z Moskwy.* — W dniu 12 (24) Sierpnia, Jenerał Hrabia *de Ranzow*, Poseł Nadzwyczajny J. K. W. Wielkiego Xięcia *Oldenburgskiego*, i jego Adjutant, Kapitan i Szambelan Baron *de Marconnay*, mieli zaszczyt być przedstawionymi Ich Cesarskim Wysokościom Wielkim Xiążętom Mikołajowi Mikołajewiczowi i Michałowi Mikołajewiczowi.

Ukaz Cesarski do Rządzącego Senatu, z dnia 7 Sierpnia.— »Przez Ukaz, do Rządzącego Senatu w dniu 19 Listopada 1855 roku wydany, Gubernja Taurycka i Obwód Bessarabski, ogłoszone były za zostające na stopie wojny. Za zmianą okoliczności, uznaliśmy obecnie za właściwe, zdjąć z nich stan pomieniony. Rządzący Senat nie zaniecha ku wykonaniu niniejszego, uczynić stosowne rozporządzenie."

Na przedstawienie P. St. Petersburgskiego Wojennego Jenerał-Gubernatora, NAJJAŚNIEJSZY CESARZ JMĆ, raczył rozkazać, iżby z powodu uroczystości świętej Koronacji JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, wszystkie Sądownictwa w *Petersburgu*, w ciągu dni 26, 27 i 28 Sierpnia, pozostały zamkniętemi.

NAJJAŚNIEJSZY PAN, na przedstawienie Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego, postanowić raczył: Zastrzeżenie zawarte w artykule 37 Kodexu Handlowego, iż spółki bezimienne nie mogą inaczej być zawiązane, jak za poprzedniem upoważnieniem Rządu, stosować się ma odtąd, aż do ogłoszenia nowego prawa handlowego, do spółek handlowych komandytowych, których kapitał zakładowy przewyższać będzie rsr. 150,000.

W d. 12 (24) Sierpnia, raczyła przybyć z *Petersburga* do *Moskwy*, Jej Cesarska Wysokość Wielka Xiężna Marja Pawłówna, Wdowa po Jego Królewskiej Wysokości *Karolu-Fryderyku* Wielkim Xięciu *Sasko-Wejmarskim*.

W d. 13 (25) Sierpnia o godzinie 4ej po południu, raczyła przybyć do *Moskwy*, NAJJAŚNIEJSZA CESARZOWA ALEXANDRA FEDORÓWNA.

Tegoż dnia raczyli przybyć do *Moskwy*, Ich Cesarskie Wysokości, Xiężniczki Romanowskie Xiężniczki Leuchtenbergskie Marja Maxymiljanówna i Eugenja Maxymiljanówna.

W dniu 14 (26) Sierpnia, wyjechali z *Petersburga* do *Moskwy*: J. K. W. Xiążę *Fryderyk-Wilhelm* Pruski; J. K. W. Xiążę *Fryderyk-Wilhelm* Hessen-Kassel; JJ. WW.-XX. WW. Xiążęta *Alexander* i *Ludwik* Hesscy, i J. W.-X. W. Xiążę *Wilhelm* Badeński.

Do *Moskwy* wyjechał z *Petersburga* dnia 14 (26) z. m., Jenerał Artyllerji *Suchozanet 2gi*, Minister Wojny.

Do tejże stolicy udał się również z *Petersburga*, Hrabia *Essen*, Poseł *Szwedzki*.

Do *Moskwy* przybył z *Petersburga*, w dniu 11 (23) z. m., Rzeczywisty Radca Tajny, Sergjusz *Łanskoj*, Minister Spraw Wewnętrznych.

N. Król *Pruski*, ozdobił Orderem *Orla Czerwonego* III kl:, Dyrektora *Warszawskiego* Obserwatorjum Astronomicznego, Radcę Honorowego *Baranowskiego*.

Rada Administracyjna, mianowała Xiędza Antoniego *Sotkiewicza*, Komendarza parafji *Zbilutka*, Proboszczem Kościoła parafjalnego w mieście *Słupi-Nowej*, w Gub: *Radomskiej*.

Journal de St. Petersbourg donosi, że P. *de Ségur Duperron*, otrzymał *exequatur*, jako Konsul *Francuzki* w *Warszawie*.

Bank Polski.— Podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 29 Sierpnia (10 Września) r. b., zaczynając od godz: 10ej z rana, odbędzie się w Banku *Polskim*, w obecności Kommissji Umorzenia Długu Krajowego i Delegowanych z Kommissji Rzą: Prz: i Skarbu, włożenie do kół numerów Obligów Skarbowych 4ro-procentowych, i samo tychże losowanie. — Vice-Prezes, Rzeczywisty Radca Stanu, M. *Engelhardt*. Naczelnik Kanc:, Radca Kolleg:, *Łubkowski*.

Dyrekcja Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej, zawiadamia, że w dniu 27m Sierpnia (8 Września) r. b., z powodu Odpustu w *Rokitnie*, wyprawiony zostanie pociąg spacerowy z *Warszawy* do *Brwinowa* i *Grodziska*. Pociąg ten wyjdzie z *Warszawy* o godzinie $8^1/_2$ rano, z *Grodziska* zaś z powrotem o godzinie 5tej w wieczór, i przybędzie do *Warszawy* o godzinie $6^1/_2$ w wieczór.

Kościół Parafjalny Śgo Alexandra, odświeżany jest zewnętrznie.

Nowe obrazki ŚŚ. Pańskich, najwykwintniejszej roboty, mogące służyć do przyozdobienia xiążek do Nabożeństwa, nadeszły w znacznej liczbie do składu rycin P. *Dazziaro*, na *Krak:-Przedm:*. Oprócz dokładności pod względem wykonania samych wizerunków, odznaczają się one jeszcze i nadzwyczajną elegancją, zajmującą prawdziwie oko.

Na posiedzeniach Towarzystwa *Nowej Resursy* w d. 13 z. m. i 3 b. m. odbytych, przyjęci zostali w poczet Członków tego Towarzystwa: WW. Wil: *Bartz*, Józef *Bauerfeind*, Antoni *Bysieński*, Karol *Freund*, Florjan *Hersztopski*, Fran: *Jasnowski*, Józef *Kaczyński*, Edward *Koffmahn*, Paweł *Koffmahn*, Józef *Wolfin*, Karol *Wolański* i Bazyli *Zakrzewski*.

W piękną bardzo nowość, zaopatrzył swój skład rycin, P. *Dazziaro*, w domu Hra: Stanisława *Potockiego* na *Krakowskiem-Przedmieściu*. Jest to fotografowany portret w całej postaci NAJJAŚNIEJSZEGO PANA. Na portrecie tym JEGO CESARSKA MOŚĆ, przybrany jest w mundur huzarów. Fotografje te odznaczające się

[...]dzwyczaj dobrem wykonaniem, P. *Dazziaro*, otrzy[...]ł z *Petersburga*.

Z pomiędzy najużyteczniejszych machin, jakie w ciągu [...] ostatnich weszły w użycie, jest bez zaprzeczenia ma[...]chiua parowa przenośna, zwana *locomobile*, która może być zastosowaną w każdem miejscu do udzielania siły, tak przy kopalniach jakoteż w gospodarstwie rolniczem, oraz przy różnych zakładach przemysłowych. Kilko-letnie usiłowania najzdolniejszych konstruktorów *Angielskich* i *Francuzkich*, doprowadziły skład tych machin do szczupłych rozmiarów, przez co nietylko mało miejsca wymagają, ale obok tego są lekkiemi i mało potrzebują paliwa. Machina tego rodzaju konstrukcji *Colla* o trzech koniach siły, waży tylko 40 centnarów i potrzebuje dziennie około półtora korca węgla kamiennego. Wprawdzie machiny o których mowa, są teraz nieco kosztowne, bo onych cena na konia parowego dochodzi do 250 rs., lecz biorąc na uwagę korzyści jakie przynoszą, cena powyższa nie jest wygórowaną. Na dowód tego, dosyć jest przytoczyć, że koszt utrzymania w ruchu machiny, na siłę jednego konia parowego, a która jest większą od siły zwierzęcia, wypada na godzinę po kop: sr. $2^1/_2$, czyli na 10 godzin dziennej pracy po kop: sr. 25, kiedy takaż siła przy użyciu koni kosztowałaby dziennie najmniej kop: sr: 60. Machiny parowe przenośne szczególniej z korzyścią użyć się dadzą przy kopalniach do wydobywania węgla i różnych rud, w gospodarstwie do młócenia i wprowadzenia w ruch pomniejszych machin, jako to: wialni, sieczkarń i młynków, również i do tarcia drzewa. Dowiadujemy się, że Wydział Górnictwa oceniając wyżej przywiedzione korzyści wkrótce posiadać będzie przy kopalniach węgla w *Dąbrowie* machinę parową przenośną, która ma służyć do wydobywania węgla z kopalń. Nie pierwszy to jest owoc usiłowań przy zastosowaniu ulepszeń, jakie Górnictwo Rządowe wprowadziło w ostatnich latach; albowiem w r. 1851 i 1852 zaprowadzonym został w Zakładach Górniczych system fryszowania żelaza, zwany *Comtejskim*, przy którym oszczędza się blizko połowa tej ilości węgla drzewnego, jaka była używaną przy dotychczasowem fryszowaniu, a obok tego produkcja żelaza fryszowanego odbywa się blizko dwa razy pośpieszniej jak według dawniejszego systemu, i żelazo otrzymuje się w lepszym i jednostajniejszym gatunku. Z tego też powodu już i prywatne zakłady, idąc za przykładem Rządowych, wprowadziły toż samo ulepszenie w swoich fryszerkach. Również ważnem jest użycie węgla kamiennego do opalania lokomotyw na tutejszej Drodze Żelaznej, które w r. 1854 weszło w zastosowanie i postępuje z pomyślnym skutkiem; przez co nietylko upożytecznia się węgiel kamienny ze znaczną oszczędnością w kosztach opału, ale nadto zaoszczędza się drzewo, którego ceny w ostatnich latach podniosły się w znacznym stosunku.

Jutro, w Kościele XX. *Bernardynów*, o godzinie 10ej z rana, jako w rocznicę skonu ś. p. Maryi z Chociszewskich *Stolpe*, odbędzie się żałobne Nabożeństwo; na które, stroskani Synowie, zapraszają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych.

Kompanja Teatralna prowincjonalna pod dyrekcją P. *Barańskiego*, utraciła w tych czasach jednego ze zdolniejszych Artystów. W dniu bowiem 22 z. m. w czasie pobytu swego u wód mineralnych w *Busku*, żyć przestał w 25 roku życia ś. p. Karol *Szaszkiewicz*, rokujący nadzieję niepospolitych talentów w rolach komicznych. Zgasł zawcześnie w chwilach kiedy świetna przyszłość mogła go postawić na równi z innemi Artystami wsławionemi zdolnościami, i będącemi ulubieńcami Publiczności. Spokój niech będzie duszy jego.

JW. Elż: *Kotzebue*, Małżonka Jenerała-Adj: JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, wyjechała do *Niemiec*.

Nowa Resursa urządziwszy się już zupełnie w pięknym, obszernym i okazałym lokalu, w pałacu niegdyś Xiążąt *Lubomirskich*, Hr: *Tarnowskich*, dzisiaj P. *Oranowskiego*, przy ulicy *Krak:-Przed:*, postanowiła w każdą *Środę*, zacząwszy od przyszłej, to jest d. 10 b. m. dawać *wieczerze* składkowe. Członkowie życzący mieć w nich udział, zapisywać się mogą w miejscu w przeddzień wieczerzy, to jest do każdego Wtorku do wieczora. Dnia 20 tegoż miesiąca, dany będzie w tejże Resursie *wieczór tańcujący*.

Złożono w Redakcji *Kurjera*: od J. P. rs. 2, i od S. M. rs. 1, na dokończenie Kościoła w *Mokotowie*.— Od X. Z. kop: 60, dla kaleki J. *Sroczyńskiej*.

Znany Sztukmistrz *Bosco*, spodziewany jest w tych dniach z *Paryża* w *Berlinie*. W tej ostatniej stolicy, da szereg przedstawień.

(A. n.) Najtkliwsze składam podziękowanie Wżmu *Strożyckiemu*, Doktorowi Medycyny i Chirurgji, zamieszkałemu w *Zwoleniu*, w Gubernji *Radomskiej*, za wyleczenie mnie z bardzo niebezpiecznej choroby, zagrażającej życiu mojemu. Szanowny ten Mąż poświęcający swoją głęboką naukę cierpiącej ludzkości, przywrócił mi zdrowie i siły, za co, oby mu BÓG sowicie wynagrodził! — *Żółtowska*.

(A. n.) *Burszówka*, jest to nowa Polka, P. *Chojnackiego*, pełna wdzięku, charakterystyki i życia. W niej gra główną rolę:

Bursz, co trosce, rozpaczy, rzucił w twarz szyderstwo,
I szczęśliw, huczuym śmiechem rozjaśnia twarz nędzy;
Ale który potępia, podłość i szalbierstwo,
I honoru nie rzuci pod jarzmo pieniędzy;
A kiedy kieszeń pełna pobrzęknie z ochotą,
I woła: „hulaj dusza"! strasząc ludzi wrzawą,
I wesół rzuci tobie, błyskotki, i złoto,
Byś mu w zamian, zapłacił szacunkiem i sławą!

Słuchając, P. *Chojnackiego* grającego tę Polkę, trudno nie poznać w nim Artystę, który pięknym swoim talentem i wrodzonym zapałem, wzniósł się już dawno po za-granice pospolitości. Z każdym dniem prawie, Pan *Chojnacki* coraz nowe daje dowody zamiłowania do sztuki. Z urządzonego przez siebie instrumentu *cantaviola*, dobywa tony, które najzimniejszą ukołyszą duszę. Nie poprzestał na tem P. *Chojnacki*, napisał wiele *mazurów, nocturn*, (z których szczególniej nam się podobało *Wspomnienie Ojcowa*), a w nich tęskną i rzewną melodją, tkliwie przemawia do serca słuchaczów. W końcu, dodać należy, że pierwszy on stał się wykonawcą pomysłu, przynoszącego mu zaszczyt i chlubę, aranżował bowiem na skrzypce z wielkiem powodzeniem, *mazury* nieśmiertelnego naszego Wieszczo-Artysty *Szopena*. P. *Chojnacki*, odgrywa nam je po mistrzowsku; pojął on jenjalną myśl wielkiego Kompozytora i expressją smyczka, pełną rzewności i energji zarazem, sprawił na nas wrażenie, nieprędko zacierające się.—Zenon *R...rt*.

Właścicielka magazynu w domu Hr: W. *Krasińskiego* na *Kra:-Prze:*, udała się za granicę, w celu sprowadzenia świeżych i najmodniejszych zasobów.

Z niższej części dachu okrągłego nad Cyrkiem *Renza*, na placu *Zielonym*, zdjęto przykrywające takowy deski. Przykrycie to, ma być dopełnione gątami, tak jak część wyższa tegoż dachu.

Ulubieniec Publiczności, Artysta Dramatyczny Aloizy *Żółkowski*, powrócił z *Drezna*.

Wczoraj, w Teatrze Wielkim przywołani zostali: po Kom: *Łobzowianie*, Pan *Panczykowski*, 2-kroć; po 3cim akcie Opery *Violetta*, Panna *Berini*, PP. *Ciaffei* i *Butti* po 2-kroć, po Balecie *Wesele w Ojcowie*, Wszyscy, i oddzielnie Pani *Stolpe* 2-kroć, oraz PP. *Meunier*, *Popiel*, *Kwiatkowski*, po 2-kroć.

Dziś, w ogrodzie zwanym *Zacisze*, przy ulicy *Długiej* pod Nr 590, w domu W. *Tysler*, utrzymywanym przez P. *Zygmunta*, grać będzie wielka orkiestra P. *Jacobi*. Między innemi, wykona uwerturę *Niema z Portici*. Ogród rzęsisto uilluminowany będzie. Właściciel dołoży starań, aby zasłużył na zadowolenie gości.

Kurs wczorajszy: za *pół-imperjały*, żądają rs. 5 kop: 15½; za *obligi Skarbowe* oprócz kuponu, żądają rs. 85 kop: 29, dają rs. 85 kop: 4, wartość kuponu rs. 1 kop: 71½; za *listy zastawne* IIIgo Okresu oprócz kuponu, żądają rs. 14 kop: 53, dają rs. 14 kop: 48, wartość kuponu kop: 12; za *Rossyjską* pożyczkę z r. 1854 oprócz kuponu, żądają rs. 102 kop: 25; z r. 1855, żądają rs. 103 kop: 25, wartość kuponu rs. 1 kop: 98½.

Anglja. *Londyn, 1go Września.* — Dzisiejszy *Morning-Post* zapewnia, że wojska Mocarstw sprzymierzonych, nie będą jeszcze teraz wycofane z *Grecji*. — Królowa *Oude* przybyła do *Londynu*.— Statek *Azja* przywiózł do *Liverpool* wiadomości datowane z *Nowego-Yorku* 20go Sierpnia. Donoszą one, że na dzień 21szy t. m. zwołano nadzwyczajne posiedzenie Kongresu *Amerykańskiego*. (St: Anz:).

Lord *Clarendon* zajmuje się organizacją kongressu, na którymby roztrząśnięto sprawy *Włoch*. Żywe układy toczą się w tym przedmiocie. (Nord).

Austrja. *Wiedeń, 1go Września.*— Uroczystość poświęcenia Katedry w *Gran*, odbyła się wczoraj nader świetnie. Cesarz przybył poprzedniego dnia wieczorem, a tłum zgromadzonego ze wszech stron ludu, wynosił do 50,000. Zabrakło miejsca dla pomieszczenia przyjeżdżających, w mieście samem; urządzono zatem hotele i restauracje na parostatkach, w przystani. O godzinie 8ej rano, rozpoczęła się ceremonja Kościelna. Oprócz Prymasa, celebrowali Kardynałowie *Rauszer* i *Haulik*, a obecni byli, z wyjątkiem trzech, wszyscy Biskupi *Węgierscy*. Duchownych liczono w ogóle 300. O 11ej po poświęceniu Kościoła, przybył Cesarz, i przyjmowany był u podwoi Świątyni przez Prymasa. Kazania miały miejsce w mowach: *węgierskiej*, *słowackiej* i *niemieckiej*, a Msza, do której *Liszt* nader wzniosłą skomponował muzykę, zakończyła Nabożeństwo. Po południu urządzono zabawy i ucztę dla ludu, a wieczorem miasto uilluminowano.— Cesarz w nocy opuścił *Gran*, przybył tu o 3ej rano, i bezzwłocznie udał się do *Laxenburga*.— Wyjazd JJ. CC. Mości do *Karyntji*, jutro nastąpi. — Poseł *Turecki*, Xiążę *Kalimachi*, dziś rano przedstawiał się Cesarzowi i obecnym tu Arcy-Xią[...] tom.—Konferencje monetarne tutejsze, zostały na kr[...] ki czas przerwane, gdyż Członkowie niektórzy ro[...] chali się dla zasięgnięcia opinji swych Rządów. (Sc[...] Ztg).

Francja. *Paryż, 31 Sierp:*.— *Monitor* donosi, że wczoraj przybył do *Marsylji* z *Konstantynopola* okręt z wojskiem, między którem nie znajdował się ani jeden chory żołnierz. Ostatnie okręty w tych dniach przyjdą do *Marsylji* z resztą armji. — Z *Paryża* do *Orleanu*, ma być wybudowaną druga kolej. — Wspominaliśmy już, iż publiczność z rozlepionych wykazów wyroków sądowych, dowiedziała się o nowym zamachu na życie Cesarza. Mówią, iż skazany tym wyrokiem zaocznie na śmierć *Regnier*, robotnik wyrobów cynkowych, 30 lat liczący, kilkakrotnie oczekiwał na Cesarza w zamiarze spełnienia zamachu, zdołał jednak zbiedz nim go aresztowano. Z papierów w domu jego znalezionych przekonano się, że czterej inni skazani, których także nie schwytano, myśleli również o zabójstwie Cesarza. (S. A).

Hiszpanja. *Madryt, 25go Sierpnia.*— Kommissja sprzedaży dóbr narodowych, pilnie się zajmuje swem zadaniem. Dotychczas sprzedano w ogóle 44,614 nieruchomości, oszacowanych na 266 mil:, za 670 miljo: realów. — W prowincji *Malaga* podpalają lasy.— Wkrótce kolej z *Tarragony* do *Reus*, otwartą będzie.— Poseł *Hiszpański* w *Mexyku*, został odwołany, gdyż *Hiszpanja* nie zatwierdziła ustępstw poczynionych przez niego Rządowi *Mexykańskiemu*. (St: A.).

Madryt 26go Sierp:.— Xiążę *Adalbert* Bawarski z małżonką, przed wyjazdem do *Niemiec*, zwiedzi jeszcze *Toledo* i inne znakomitsze miasta *Hiszpanji*.—Wkrótce ma być zniesiony stan oblężenia, tak tu jak po prowincjach.— *Zapatero* cofnął swój dekret rozwiązujący stowarzyszenia robotników.—Rząd podwyższył żołd Kapitanom, Porucznikom i chorążym. (St: An:).

Turcja. — Z *Tirnowa*, 19 Sierpnia donoszą, że w okolicach *Gabrowa*, *Dranowa* i *Lerkortza*, zebrała się banda *Bulgarów*, pod dowództwem kilkakrotnie karanego już za zbrodnie *Węgra*, imieniem *Nikola*. Banda ta, przeciągając po prowincji, zachęca lud do powstania pod pozorem wymożenia na *Porcie* spełnienia obietnic w *hatihumajum* zawartych, a rzeczywiście w celu rabunku. Niedawno przyszło do walki między bandytami, a miejscowem wojskiem, w której o mało nie schwytano przywódcy.— W *Dobruczy* wybuchnęła silna zaraza na bydło. — Blizko ujść *Dunaju* oraz w *Wołoszczyznie*, pokazały się także gromady szarańczy od strony południowej *Rossji* ciągnące.—Xiążę *Danilo*, wezwał wszystkich za granicą przebywających *Czarnogórców*, aby wrócili do kraju przed końcem Września, gdyż w przeciwnym razie, zostaną pozbawieni prawa obywatelstwa i majątek ich ulegnie konfiskacie. Liczba ich wynosi do 4,000.— Xiążę kazał również porobić znaczne zakupy materjałów wojennych, zkąd wnoszą, iż nieufa w długotrwałość rozejmu z *Turcją*.— Ambasador Turecki *Mehemed Kepresli*, przybył do *Odessy* 23go Sierpnia (St: An:).

Włochy. *Turyn 30 Sierp:* (wia: tel:).— Hr: *Stakelberg* wręczył dziś Królowi, na prywatnem posłuchaniu swe pisma wierzytelne, jako Poseł Cesarsko-*Rossyjski*.— Izby *Sardyńskie* mają podobno być rozwiązane,

adnym jednak razie przed 2m Stycznia zwołane nie będą. (Schl: Z:).

Rozmaitości. — Wyspa *Sanguir* lub *Sangir*, należąca do gromady wysp *Malezji*, leżąca w pobliżu *Celebes*, w dniach 2 i 17 Marca r. b. została dotkniętą wybuchem wulkanu, któremu to wybuchowi równego, pod względem trwania i siły, historja nie przytacza. Stronę północno-zachodnią *Sangiru*, tworzą góry *Awu;* wśród nich wznosi się kilka szczytów wulkanicznych, z tych zaś największy ma wysokości 1,300 do 1,400 metrów nad poziom morza. Zachodnia strona tej góry, spuszcza się pochyłością stromą ku morzu aż do wioski *Kandhar*, położonej na dość nizkim przylądku. Części południowe i północne *Awu*, tworzą szereg szczytów odosobnionych, bardzo żyznych, w których rozciągają się najbogatsze plantacje wyspy. Mieszkańcy przekonani byli, że wulkan wygasł zupełnie; przekonanie to utwierdził w nich jakiś *Hiszpan*, który przed kilku laty dostał się na szczyt *Awu;* żyli więc najspokojniejsi, uprawiając swe pyszne plantacje ryżowe. W dniu 1ym Marca pomiędzy siódmą a ósmą wieczorem, straszliwy huk, któremu ciągle towarzyszyły grzmoty podziemne, przeraził wszystkich. Nagle wybuch nastąpił. Potoki lawy z siłą nie przepartą, polały się we wszystkich kierunkach, porywając za sobą wszystko, co tylko opór ich przebiegowi stawiło, kłębiąc bałwany morza, które ustępowało przed temi rzekami roztopionego minerału. W dodatku z ziemi bić zaczęły niezliczone fontanny wody wrzącej, niszcząc i zalewając wszystko, co tylko lawa oszczędziła. Wkrótce też i morze, podniósłszy swe bałwany jak góry, z hukiem rozbijać się zaczęło o skały nadbrzeżne. Przez kilka godzin wrzaski przerażonych mieszkańców i ryk bydła, łączyły się z zagłuszającym wszystko hukiem burzy, na którą się wszystkie składały żywioły z trzaskiem drzew łamanych i skręcanych przez lawę i potoki wrzącej wody. Nakoniec gęsta a czarna chmura popiołu i kamieni buchnęła z krateru, podniosła się do niesłychanej wysokości, i noc głęboka zaległa całą okolicę. Piorun tylko od czasu przerzynał ciemność tak straszliwą i tak zupełną, że mieszkańcy ziemi, pod nogami widzieć nie mogli. Reszta domów i pól uprawnych, oszczędzona dotąd przez lawę i wodę wrzącą, została zasypaną ogromnemi skałami i gradem kamieni, wyrzuconych przez wulkan. Około północy, ruch podziemny w wulkanie ustawać zaczął, ale na drugi dzień w południe, dzieło zniszczenia na nowo się rozpoczęło z większą siłą, a deszcz popiołów spadał bez przerwy, tak, że zasłaniał światło słoneczne. W d. 17 Marca, trzeci wybuch zniszczył płaszczyzny od strony *Tabukan*, i od tej pory krater wyrzucał tylko ciągle popioły. Lawa przestała płynąć. Dym tylko, wymykający się z bocznych szczelin, dowodzi, że wnętrze wulkanu ciągle kipi. Wioska *Kandhar*, oddzielona przylądkiem od podstawy wulkanu, tej tylko okoliczności winna była ocalenie. Cała okolica od *Kandhar* do *Taruna*, pokryta jest popiołem, leżącym na polach, zniszczonych już lawą i potokiem. Przeszło 3,000 osób zginęło w ciągu tych dni straszliwych; wszystkie prawie śmierć poniosły po ogrodach, w których wypoczywały wśród swych rodzin po pracach dziennych. *Courrier de Havre* dodaje, że wszyscy zginęli, spaleni przez lawę lub wodę wrzącą, uduszeni popiołem spadającym, albo zdruzgotani kamieniami. — Syn słynnego Fortepjanisty *Liszta*, otrzymał teraz pierwszą nagrodę w Uniwersytecie *Paryzkim*. — Czy *piękna* kobieta może być *nieładną?* Może, jeśli *ładu* nie zna.

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Biedrzycki Rafał Ob: z Borowic nr 626; Brzeziński Kajetan Oby: z Strzeszkowic nr 585; Cichocki Dom: Oby: z Sieciechowa nr 585; Drohojewski Wład: Kanclerz Konsulatu Cesarsko-Austrja: z Lublina nr 413; Jabłoński Adam Oby: z Włodawic nr 634; Plater-Zyberg Kazi: Hr. z Pass nr 613; Raczyński Marceli Ob: z Lublina nr 1574; X. Rytel Adam Pleban z Krubki nr 603. — Buxhewden Sergiusz Hr. z Moskwy nr 613; Bernatowicz Konst: Oby: z Gub: Wołyńskiej nr 1245; Mejer Edw: Oby: z Kijowa nr 634.

***Wyjechali*:** Baranowski Ant: Ob: do Brześcia Lit:; Downarowicz Marceli Ob: do Możdżenic; Hessen Aug: Rad: Koleg: do Petersburga; Niepokojczycki Miecz: Urzęd: do Kowna. — Bentkowski Leon Ob: do Mikołajewa; Müller Jene:-Major do Moskwy.

***Przyjechali koleją żelazną*:** Cieplichowicz Józ: Ob: z Szczecina nr 2667; Hoeke Daniel fabry: wyrob: miedzianych z Wrocławia nr 764; Labej Lud: Naucz: z Paryża nr 1327; Rogazin Miko: Rad: Dw: z Paryża nr 634; Zbąski Józ: Złotnik z Poznania nr 500. — Bontani Zofja Kanoniczka z Hamburga nr 464/5; Chrzanowski Włod: Doktór z Krakowa nr 1396; Grandeffe Artur Hr. z Paryża nr 634; Przychodzki Mich: Rejent Kanc: Ziem: Gub: Radoms: z Krakowa nr 625; Rosental Darja Żona Dokt: z Toeplitz nr 2244; Siniczyn Rad: Hono: z Rzymu nr 369; Hr. Taczanowski Alfons Szam: Dw: N. Króla Pruskiego z Berlina nr 634; Zalewski Juljusz Oby: z Krakowa.

***Wyjechali koleją żelazną*:** Laski Ale: Bankier do Berlina; Markowska Katarzyna utrzym: maga: mód do Wrocławia; Stanczykiewicz Marja Oby: do Krakowa. — Gürtler Karol Kom: handl: do Szczecina; Lilpop Stan: fabr: Machin Rolniczych do Paryża. — Dębski Fran: handl: do Krakowa; Ratuld Kazi: Urzęd: do Austrji.

Dziś rano ciepła stopni 10. Wczraj w południe stopni 10.
Dziś rano wysokość wody na *Wiśle* stóp 2 cali 1.
TEATR WIELKI. Jutro, *Rigoletto*.

W Drukarni Kurjera Warsz:. — Wolno drukować. Warszawa 24 Sierpnia (5 Września) 1856 r. — Starszy Cenzor, F. *Sobieszczański*.